

РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ДОСТУПНОСТІ ПРОТИВИРАЗКОВИХ ПРЕПАРАТІВ, ЩО ПРЕДСТАВЛЕНІ НА ВІТЧИЗНЯНОМУ ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ

Н.С. Богдан*, А.О. Паламар*, О.С. Шпичак**

*Кафедра фармації**

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна

*Аптечна технологія ліків**,*

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

atl@nuph.edu.ua

Вступ. За даними офіційної статистики в Україні кількість хворих на виразкову хворобу (ВХ) шлунку та дванадцятипалої кишки коливається у різних регіонах та за віковими групами населення у широкому діапазоні значень. Так, серед дорослих цей показник коливається від 1,7% до 16,5%, а серед дитячого контингенту – від 0,4% до 4,3%. Ефективне лікування ВХ є досить довготривалим процесом та потребує залучення чималого обсягу коштів як у поліклінічній ланці надання медичної допомоги, так й за умов стаціонарного обслуговування хворих. За умов стрімкого зuboжіння населення та відсутності дієвих механізмів реімбурсації вартості споживання препаратів в умовах надання хворим на ВХ медичної допомоги виглядає проблематичним. Тому, аналіз доступності противиразкових препаратів (ПВП) у сучасних реаліях розвитку вітчизняного фармацевтичного ринку є актуальним.

Методи досліджень. Застосовувалися методи маркетингового аналізу ринку препаратів, а також математико-статистичний, порівняльний, графічний та логічний методи наукового пошуку. Об'єктом досліджень стали дані Державного експертного центру МОЗ України, а також інформаційно-пошукової програми «Моріон». За даними моніторингу середніх роздрібних цін на ПВП нами були розраховані та проаналізовані показники доступності (D) ліків протягом 2013-2016 рр. (станом на 01.01.2017 р.). У дослідженнях використовувалися цінові характеристики асортименту ПВП за групою A02-Препарати для

лікування кислотозалежних захворювань (A02A-Антациди, A02B-Засоби для лікування пептичної виразки та гастроезофагеальної рефлюксної хвороби, A02X-Інші засоби для лікування кислотозалежних захворювань).

Результати досліджень. За даними аналізу коливань показників D за торговими найменуваннями (ТН) препаратів з групи ПВП упродовж 2013-2017 рр. встановлено загальне зниження показника нижче порога доступності. Середнє значення D, що розраховувалося за всіма ТН ПВП у 2013/2012 рр. становило 1,01 (препарати є умовно «доступними»), у 2014/2013 рр. – 0,99 («недоступними»), 2015/2014 рр. – 0,79 («недоступними»), 2016/2015 рр. – 0,98 («недоступними»), 2017/2016 рр. – 0,86 («недоступними»). Середнє значення показника D дорівнювало 0,93, що дає змогу стверджувати про недоступність ТН ПВП для значної більшості населення країни. Більш загрозливим, з соціально-економічної точки зору виглядає факт поступового зниження показників D, що за умов фінансово-економічної кризи та імпортозалежності вітчизняного фармацевтичного ринку має непередбачувані суспільні наслідки. Встановлено, що найбільш доступними за увесь період досліджень були препарати з групи A02BX13-Альгінової кислоти (D=0,88; 100% асортименту складають імпорتنі ЛП), а найменше – A02BC06-Декслансопразолу (D=1,25; 100% – імпорتنі ЛП). При цьому слід відзначити, що вітчизняні ПВП (D_{сер.}=0,96), були більш доступними, ніж імпорتنі ЛП (D_{сер.}=0,94). Звертає також увагу той факт, що імпорتنі ТН ПВП за даними 2016 р. характеризувалися позитивною динамікою збільшення доступності (D=1,09), порівняно з даними 2015 р.. Оптимістичним виглядає факт збільшення доступності імпорتنих ПВП у 2016 р. (D=1,09), порівняно з даними 2015 р., що можна пояснити більш різким зниженням роздрібних цін на імпорتنі ПВП (груповий індекс цін у 2016 р. знизився на 49,12%), ніж вітчизняного асортименту ПВП (зниження на 34,21%).

Висновки. Результати проведених досліджень дають змогу стверджувати, існує соціально-економічна необхідність впровадження механізмів реімбурсації вартості споживання ПВП. Крім цього, не втрачає актуальності питання розробки та впровадження ефективної програми імпортозаміщення, що є одним з найефективніших шляхів підвищення доступності препаратів в Україні.